

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-680/21 - 1

Kohtuasi C-680/21

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

11. november 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Brüsseli prantsuskeelne esimese astme kohus, Belgia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

15. oktoober 2021

Hagejad:

UL

SA Royal Antwerp Football Club

Kostja:

Union royale belge des sociétés de football association ASBL

[...]

**Tribunal de première instance francophone de Bruxelles, Section civile
(Brüsseli prantsuskeelse esimese astme kohtu tsiviilkolleegium)**

Kohtuotsus

[...]

[...]

A. SISUKORD

[...]

ET

[Sisukord]

B. EELOTSUSETAOTLUSE ESITANUD KOHUS

[...]

[...] [Eelotsusetaotluse esitanud kohtu andmed]

C. PÕHIKOHTUASJA POOLED JA NENDE ESINDAJAD

1. UL [...] [Isikuandmed]

2. SA ROYAL ANTWERP FOOTBALL CLUB, edaspidi „RAFC“ [...];
[Äriühingu andmed]

hagejad;

[...]

[Advokaatide isikuandmed]

VERSUS

Association Sans But Lucratif UNION ROYALE BELGE DES SOCIETES DE FOOTBALL – ASSOCIATION [...]; edaspidi „URBSFA“, [Ühingu andmed]

kostja;

[...] [Advokaatide isikuandmed]

D. MENETLUSE KÄIK EELOTSUSETAOTLUSE ESITANUD KOHTUS

[...]

[...] [Menetlust puudutavad kaalutlused]

E. FAKTILISED ASJAOLUD

- 1 UEFA on Šveitsi õiguse alusel asutatud ühing, mille liikmed on Euroopa riikide erinevad jalgpalliföderatsioonid, sh URBSFA Belgia puhul ning mille missiooniks on reguleerida ja korraldada jalgpalli Euroopas.

UEFA täitevkomitee otsustas 2. veebruaril 2005 võtta vastu reegli, et klubidel, kes osalevad UEFA klubide vahelistel võistlustel, peab olema maksimaalselt

25 registreeritud mängijat, kelle hulgas peab olema minimaalne arv kodus treenitud mängijaid.

Nn kodus treenitud mängijate nõude kiitis 21. aprillil 2005 Tallinna kongressil heaks 52 UEFA liikmesühingut, st URBSFA.¹

Alates 2007.–2008. aasta hooajast on UEFA põhimääruses ette nähtud, et klubidel, kes osalevad niisugusel võistlusel, peab olema maksimaalselt 25 registreeritud mängijat, kellest 8 mängijat peab olema treenitud kodus.

„Kodus treenitud mängijaid“ on UEFA määratlenud nii, et need on mängijad, keda olenemata nende kodakondsusest treenis nende klubi või mõni teine samasse riiklikku ühingusse kuuluv klubi vähemalt kolme aasta jooksul vanusevahemikus 15–21 aastat.

- 2 Euroopa Parlament märkis ühes 29. märtsil 2007 vastu võetud resolutsioonis sõnaselgelt *„toetust UEFA meetmetele, mille eesmärk on soodustada noorte mängijate koolitust, kehtestades miinimumnõude profiklubi meeskonnas mängivate kodumaiste mängijate arvu osas ning seades piirangu meeskonna suurusele; usub, et need motiveerivad meetmed on proportsionaalsed ja kutsub profiklubisid üles seda reeglit rangelt rakendama“*.²

Euroopa Parlament leidis siiski, *„ei ole kindel, kas noorte arendamise seisukohalt äärmiselt tähtis Euroopa Jalgpalliassotsiatsioonide Liidu (Union of European Football Associations – UEFA) reegel, mis näeb ette kodumaiste mängijate miinimumarvu meeskonnas, oleks kooskõlas EÜ asutamislepingu artikliga 12, kui Euroopa Kohtus selle läbi vaataks“*.³

- 3 Euroopa Komisjon teatas ühes 28. augusti 2013. aasta pressiteates:

„Euroopa Komisjon avaldas täna sõltumatu uuringu, milles on hinnatud „kodus treenitud mängijate“ reeglit, mille UEFTA 2005. aasta kehtestas ja mida Meistrite Liigas ja Euroopa Liigas osalevad klubid on järgnevatel aastatel järkjärgult ellu viinud.

[...] et kodus treenitud mängijate reegel võib avaldada kodakondsuse alusel diskrimineerivat mõju ja et seda on mitme aasta jooksul ellu viidud järkjärgult, otsustas komisjon läbi viia selle reegli mõju täiendava analüüsi.

Peamine järeldus, millele uuringu tulemusena jõuti, on niisugune, et ei saa täie kindlusega tuvastada, et kodus treenitud mängijate reegli piirav mõju töötajate vabale liikumisele oleks proportsionaalne selle väga piiratud

¹ Hagejate dokument nr 3.

² URBSFA dokument nr 3.

³ *Ibid.*

kasuga, mida reegel toob „võitluse tasakaalule“ ja noorte mängijate treenimisele. Uuringus on ka väidetud, et kodus treenitud mängijate reegli väga tagasihoidlikku kasu on võimalik tõhusamalt saavutada alternatiivsete ja vähem piiravate sätetega ning konkreetsemalt sätetega, mis ei avalda diskrimineerivat toimet. Uuringus on ka märgitud, et UEFA-l on tänu koordineerimisele jalgpalli valdkonna võtmeisikutega kogemus ja teadmised, mida on vaja, et uurida neid alternatiive, ning talle tuleks anda selleks mõistlik kolmeaastane tähtaeg. Komisjonis on praegu pooleli teatav hulk selles valdkonnas algatatud rikkumismenetlusi.

[...] Euroopa Komisjon arutab ka samalaadseid riigisisest tasandil kohaldatavaid reegleid nagu UEFA kodus treenitud mängijate reeglid. Komisjoni talitused on sellega seoses algatanud teatava hulga rikkumismenetlusi. Komisjoni talitustel on kavatsus kasutada täna avaldatava uuringu tulemusi oma arutelus riigisiseste ametiasutuste ja spordiühingutega, et selgitada välja kriteeriumid, mille põhjal tuleb hinnata kodus treenitud mängijate edutamise reegleid, et analüüsida nende vastavust EL õigusele“.

- 4 URBSFA on mittetulundusühing, mille tegevusalaks on tagada jalgpalli spordialane ja halduslik korraldamine ning selle edendamine Belgias.

URBSFA juhib olulist osa professionaalsest [...] ja amatöörjalgpallist [...] Belgias. [...]

URBSFA korraldab igal aastal suure hulga võistlusi. Sellega seoses võtab ta vastu põhimääruse, mille sätteid kohaldatakse kas kõikide jalgpalli valdkonnas tegutsevate isikute suhtes, kes on URBSFAGA ühinenud, või nendest ainult teatavate kategooriate suhtes [...].

URBSFA on UEFA liikmena kohustunud järgima selle põhikirja, põhimäärusi ja otsuseid, kui õiguse üldpõhimõtted, avalikku korda reguleerivad õigusnormid ning riigisiseseid, piirkondlikud ja ühenduse õigusaktid ei näe ette teisiti.⁴

- 5 2011. aastal lisis URBSFA oma põhimäärusesse sätteid, mille puhul lähtuti otseselt nn „kodus treenitud mängijate“ reeglist ja millega kohustati Belgia klubisid kasutama teatavat arvu kodus treenitud mängijaid.

Nii oli URBSFA põhimääruse 2019.–2020. aasta redaktsioonis, mida vahekohtumenetluse ajal kohaldati, sätestatud eelkõige järgmine.

- Artikkel P335.11 „Professionaalse jalgpalli divisjonid IA ja IB: nimekirja „Squad size limit“ saatmine“, milles on märgitud:

„1. Nimekirjad, mis tuleb saata

⁴ URBSFA artikkel 104.2.

11. Kõik professionaalse jalgpalli divisjonid 1A ja 1B peavad saatma E-Kickoffi kaudu nimekirjad ja säilitama need:

- nimekiri, mis koosneb maksimaalselt 25 mängijast, kes on vanemad kui mängijad U21 ja kelle hulgast vähemalt kaheksa on treenitud Belgia klubides artikli P1422.12 tähenduses, kusjuures vähemalt kolm mängijat peavad vastama artiklis P1422.13 esitatud täiendavale tingimusele. Kui neid lävendeid ei saavutata, ei saa neid mängijaid asendada mängijatega, kes ei vasta nendele tingimustele;
- nimekiri, kuhu on kantud piiramatu arv mängijaid U21“.
- Artikkel P1422 „Kohustuslik kandmine matšilehele“, milles on konkreetselt sätestatud:

„1. Professionaalsete jalgpalliklubide esiliiga meeskondade puhul

11. Oma esiliiga meeskondade ametlikel võistlustel osalemise raames (artikkel B1401) on professionaalsed jalgpalliklubid kohustatud märkima matšilehele vähemalt kuus mängijat, keda on treeninud Belgia klubi, kusjuures vähemalt kaks nendest peavad vastama tagapool, punktis 13 nimetatud täiendavale tingimusele. Kui klubi ei saa kanda matšilehele eelmises lõigus nõutud minimaalset arvu mängijaid, ei saa ta neid asendada nii, et kannab sinna mängijaid, kes ei vasta sellele tingimusele.

12. Belgia klubis treenituks enne nende 23. sünnipäeva peetakse mängijaid, kes on kvalifitseerunud vähemalt kolmel täishooajal mõnesse klubisse Belgias.

13. Täiendavale tingimusele vastavad mängijad, kes on vähemalt kolmel täishooajal määratud klubisse Belgias enne nende 21. sünnipäeva.

14. Liitumise või üleviimise korral juuli- ja augustikuus loetakse ajavahemikku 1. septembrist kuni 30. juunini erandkorras täishooajaks.

15. Professionaalsed jalgpalliklubid 1A ja 1B tohivad matšilehele kanda ainult mängijaid, kes on klubi nimekirjades „Squad size limit“ (artikkel P335).

16. Eespool sätestatud reeglite rikkumise korral määrab pädev föderaalasutus mittekvalifitseerunud mängijate nimekirja kandmise eest karistused (artikkel B1026), v.a trahvid“.

URBSFA föderaalsete põhimääruse ümberkorraldamise tulemusena on vaidlusalused sätted nüüd 4. jaotise „Mängijad“ artiklis B4.1[12]:

„Mis puudutab osalemist esiliiga meeskondade ametlikel matšidel võistlusjalgpallis, siis professionaalse ja amatöörjalgpalli suhtes kohaldatakse kummalegi omaseid tingimusi.

Art. P. Kõik professionaalse jalgpalli divisjonid IA ja IB peavad saatma digiplatvormi kaudu järgmised nimekirjad ja neid ajakohastama:

1) nimekirja, mis koosneb kuni 25 mängijast, kes on vanemad kui mängijad U21 ja kelle hulgast vähemalt kaheksa on treenitud Belgia klubides (need on mängijad, kes on kvalifitseerunud vähemalt kolmel täishooajal klubisse Belgias enne oma 23. sünnipäeva), kusjuures vähemalt kolm mängijat peavad vastama täiendavale tingimusele, mille kohaselt peavad nad olema selle tingimuse täitnud enne oma 21. sünnipäeva. Kui neid lävendeid ei saavutata, ei saa neid mängijaid asendada mängijatega, kes ei vasta nendele tingimustele;*

2) nimekirja, kus on piiramatult arv mängijaid U21.

**Juhul kui*

- registreeritakse mängija liitumine või üleminek või*
- URBSFA saadab rahvusvahelise üleviimistõendi mängija kohta välisriigi föderatsioonile rahvusvahelise üleviimise raames*

juuli- või augustikuus, loetakse ajavahemikku 1. septembrist kuni 30. juunini erandkorras täielikuks hooajaks.

Selleks et mängija saaks kanda nimekirja Squad Size Limit:

- peab ta olema föderatsiooniga liitunud ajutise määramise või kvalifitseerimisega klubisse, mis registreerimist taotleb; ning*
- kui tegemist on tasustatava sportlasega, kes ei ole EMP riigi kodanik, tuleb esitada kas koopia veel kehtivast ühtsest loast või ametlikust tõendist, mille on välja andnud tema elukohajärgne kohalik ametiasutus Belgias ja mis kinnitab, et tasustatav sportlane on ilmunud ametiasutusse, et talle saaks anda välja ühtse loa, millele tal on õigus (lisa 49). Viimasel juhul tuleb ühtse loa koopia edastada URBSFA-le enne lisa 49 kehtivusaja möödumist. Kui seda ei tehta, ei kvalifitseeru asjaomane mängija osalema oma klubi esiliiga meeskonna ametlikel kohtumistel ning seda nii kaua, kui mängija kohta ei ole esitatud kehtiva ühtse loa koopiat;*

- *tema puhul peavad olema täidetud kvalifitseerumise tingimused. Selle nimekirja muudatused saab kinnitada ainult föderaalne ametiasutus“.*

Ja 6. jaotise „Matšid“ artiklis B6.109:

„Mängijate matšilehele kandmisel kehtivad järgmised kohustused.

Artikkel P. Professionaalsete jalgpalliklubide esiliiga meeskondade puhul kehtivad järgmised sätted.

Kui nad osalevad esiliiga meeskondade ametlikel võistlustel, on professionaalsed jalgpalliklubid kohustatud matšilehel ära näitama vähemalt kuus mängijat, keda treenis Belgia klubi, sh vähemalt kaks mängijat, kes vastavad tagapool esitatud täiendavale tingimusele.

Kui klubi ei saa kanda matšilehele eelmises lõigus nimetatud minimaalset arvu mängijaid, ei saa ta neid asendada, kandes sinna mängijaid, kes ei vasta sellele tingimusele.

- *Belgia klubis treenituks enne nende 23. sünnipäeva peetakse mängijaid, kes on kvalifitseerunud vähemalt kolmel täishooajal mõnesse klubisse Belgias.*
- *Täiendavale tingimusele vastavad mängijad, kes on vähemalt kolmel täishooajal määratud klubisse Belgias enne nende 21. sünnipäeva.*

Liitumise või üleviimise korral juuli- ja augustikuus loetakse ajavahemikku 1. septembrist kuni 30. juunini erandkorras täishooajaks.

Professionaalse jalgpalli divisjonid IA ja IB tohivad matšilehele kanda ainult mängijaid, kes on klubi nimekirjades „Squad size limit“.

Eespool sätestatud reeglite rikkumise korral määrab pädev föderaalasutus mittekvalifitseeruvate mängijate nimekirja kandmise eest karistused, v.a trahvid“.

- 6 UL on professionaalne jalgpallur, kes on sündinud [...] 1986. aastal. Olles algselt Iisraeli kodanik, alustas UL oma professionaalset karjääri 2004. aastal [...] [Iisraeli klubis]. 2011. aastal värvas UL [...] [Belgia klubi]. [Sellest ajast peale on ta mänginud mitmes Belgia klubis ja tal on praeguseks] [...] kaks kodakondsust, nimelt Belgia ja Iisraeli oma. [...]
- 7 UL ja RAFC pöördusid 13. veebruaril 2020 Cour belge d'arbitrage pour le sporti poole (Belgia vahetõhus spordi küsimustes, edaspidi „CBAS“), et see kohus:

„olles konsulteerinud Autorité belge de la Concurrence'iga [Belgia konkurentsiamet] [majandusõiguse seadustiku (Code de droit économique)] artikli IV.88 alusel:

– otsustaks, et URBSFA põhimääruse artiklid P335 ja P1422 ning määrusesätted, mis käsitlevad „koha peal treenitud mängijaid“ ja mida UEFA oma võistluste suhtes kohaldab, ning samalaadsed õigusnormid, mida kohaldavad teised UEFA liikmesföderatsioonid, samuti kõik need artiklid ja reeglid, mis tulenevad Tallinna kongressil kindlaks määratud kavast, on õigusvastased, sest nendega on rikutud – esiteks – ELTL artiklit 45 ja sätteid, mis keelavad diskrimineerimise seoses töö saamisega ja on samalaadsed nendega, mida on peetud silmas kohtuotsuses SIMUTENKOV (mida esineb paljudes EL ja kolmandate riikide vahel sõlmitud koostöö- ja partnerluslepingutes), ning – teiseks – ELTL artiklit 102 ja – täiendavalt – EIÕK artiklit 14;

– otsustaks, et konkreetselt ELTL artikli 101 lõike 2 kohaselt on need artiklid ja reeglid seega tühised, nagu muide ka üldine kava, millest need tulenevad;

– keelaks kohaldada URBSFA põhimääruse artikleid P335 ja P1422 ning aidata kaasa UEFA sätete või ükskõik missuguste Tallinna kongressil kindlaks määratud kavast tulenevate reeglite kohaldamisele ning seda kohe alates tehtava kohtuotsuse kättetoimetamisest, või vastasel korral tuleb tasuda trahvi summas 100 000 eurot rikkumise kohta;

mõista URBSFA-lt välja hüvitis hagejatele nende kahju eest, mille nad hindavad esialgu ühele eurole“.

8 CBAS otsustas 10. juulil 2020 kuulutatud vahekohtuotsusega järgmist:

„Hagi esitamise õiguse puudumise tõttu on nõuded vastuvõetamatud järgmises ulatuses:

– „otsustaks, et URBSFA põhimääruse artiklid P335 ja P1422 ning määrusesätted, mis käsitlevad „koha peal treenitud mängijaid“ ja mida UEFA oma võistluste suhtes kohaldab, ning samalaadsed õigusnormid, mida kohaldavad teised UEFA liikmesföderatsioonid, samuti kõik need artiklid ja reeglid, mis tulenevad Tallinna kongressil kindlaks määratud kavast, on õigusvastased, sest nendega on rikutud – esiteks – ELTL artiklit 45 ja sätteid, mis keelavad diskrimineerimise seoses töö saamisega ja on samalaadsed nendega, mida on peetud silmas kohtuotsuses SIMUTENKOV (mida esineb paljudes EL ja kolmandate riikide vahel sõlmitud koostöö- ja partnerluslepingutes), ning – teiseks – ELTL artiklit 102 ja – täiendavalt – EIÕK artiklit 14“;

– „otsustaks, et konkreetselt ELTL artikli 101 lõike 2 kohaselt on need artiklid ja reeglid seega tühised, nagu muide ka üldine kava, millest need tulenevad“.

Tunnistada ülejäänud nõuded vastuvõetavaks. Tunnistada need põhjendamatuks ja jätta need rahuldamata“.

- 9 UL ja RAFC toimetasid 1. septembril 2020 URBSFA-le kätte kaebuse, mille nad on esitanud siinsele kohtule ja milles nad palusid 10. juuli 2020. aasta vahekohtuotsus tühistada.
- 10 [...] [UL mängib praegu ainult ühe Belgia professionaalse jalgpalliklubi huvides]

F. PÕHIKOHTUASJA ESE

UL leiab, et UEFA ja URBSFA kehtestatud „kodus treenitud mängijate“ reeglid toovad esiteks kaasa selle, et Belgia professionaalsel jalgpalliklubil on raskem teda värvata, ning teiseks vähendavad tema šansse olla kantud matsilehele ja leida end jalgpalliväljakult. RAFC arvab, et need reeglid mõjutavad tema mängijate värbamise ja mängima saatmise võimalust.

Õiguslikust seisukohast väidavad nad, et URBSFA ja UEFA kehtestatud „kodus treenitud mängijaid“ käsitlevate õigusnormidega on rikutud ELTL artikleid 45 ja 101 ning Belgia põhiseaduse artiklit 23.

UL ja RAFC paluvad seega tühistada vahekohtuotsus, mille CBAS 10. juulil 2020 tegi, avaliku korra rikkumise eest vastavalt Belgia kohtute seadustiku (Code judiciaire belge) artikli 1717 lõike 3 punkti b alapunktile ii.

URBSFA väidab, et UEFA ja URBSFA kehtestatud „kodus treenitud mängijate“ reeglid on ELTL artiklitega 45 ja 101 kooskõlas ning et seega tuleb vahekohtuotsuse tühistamise nõue jätta rahuldamata.

G. PÕHJUSED, MIKS ESITAB EELOTSUSETAOTLUSE ESITANUD KOHUS EUROOPA KOHTULE EELOTSUSE KÜSIMUSED

A. Liidu õiguse kohaldamine

- 11 Juba CBASis seadsid UL ja RAFC kahtluse alla, kas „kodus treenitud mängijate“ reeglid on kooskõlas ELTL artiklitega 45 ja 101 ning seda sõltumata sellest, kas need määrusesätted on kehtestanud UEFA, URBSFA või teised UEFAse kuuluvad liikmesföderatsioonid.

CBAS järeldas 10. juuli 2020. aasta kohtuotsuses:

- esiteks, et hagi esitamise õiguse puudumise õiguse tõttu on nõue tunnistada [kõnesolevad] „kodus treenitud mängijate“ reeglid [...] ELTL artiklitega 45 ja 101 vastuolus olevaks ja ELTL artikli 101 lõike 2 alusel tühiseks, vastuvõetamatu; teiseks, et URBSFA kehtestatud „kodus treenitud mängijate“ nõuded on ELTL artiklitega 45 ja 101 kooskõlas.

12 ELTL artiklis 45 on muu hulgas sätestatud:

„1. Tagatakse töötajate liikumisvabadus liidu piires.

2. Selline liikumisvabadus nõuab igasuguse kodakondsusel põhineva liikmesriikide töötajate diskrimineerimise kaotamist nii töölevõtmisel, töö tasustamisel kui ka muude töötingimuste puhul. [...]“.

ELTL artiklis 101 on nähtud ette:

„1. Siseturuga on kokkusobimatud ja keelatud kõik sellised ettevõtjatevahelised kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning mille eesmärgiks või tagajärjeks on takistada, piirata või kahjustada konkurentsi siseturu piires, [...]“.

2. Kõik käesoleva artikli põhjal keelatud kokkulepped või otsused on algukest peale tühised“.

ELTL artiklis 101 nimetatud tegevused eeldavad mitte üksnes kooskõlastamist asjaomaste ettevõtjate vahel, vaid ka *„turukäitumist, mis on selle kooskõlastamise tulemus, ning põhjuslikku seost nende kahe elemendi vahel“*.⁵

13 Vaidluses, mis esitati lahendamiseks CBAS-le, tuli eelkõige välja selgitada, kas „kodus treenitud mängijate“ reegel, mille UEFA võttis vastu Tallinna kongressil ja mille kiitsid heaks 52 UEFA liikmesühingut, sh URBSFA, kujutab endast ettevõtjatevahelist kokkulepet, ettevõtjate ühenduse otsust või kooskõlastatud tegevust ELTL artikli 101 tähenduses.

Selles küsimuses on vahekohtuotsuse jaotises „Vastuvõetavus“ märgitud:

„24. Hagejatel ei ole õigus, kui nad väidavad, et hoolimata sellest, et UEFA ei ole asja pool, on nende nõue vastuvõetav seetõttu, et selle „ettevõtja“ ja [URBSFA] vahel leiab aset kokkumäng.

25. Selle „kokkumängu“ olemasolu, millele hagejad viitavad, ei ole tõendatud, kusjuures kostja märgib vastupidi õigesti, et nii UEFA-l, URBSFA-l kui ka teistel UEFA liikmesföderatsioonidel on oma (eraldi) reeglid.

26. Ainuüksi asjaolu, et Euroopa loale kandideeriv klubi peab selle UEFA määruse kohaselt, mis käsitleb lubade väljaandmist klubidele ja finantsilist fair-play-d (2018. aasta väljaanne), allkirjastama UEFA-le mõeldud deklaratsiooni, millega ta kohustub järgima UEFA määrusi, ning et URBSFA edastas selle allkirjastatud deklaratsiooni, ei tähenda, et URBSFA

⁵ 14. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Dole Food ja Dole Germany vs. komisjon (T-588/08, EU:T:2013:130, punkt 57).

kohaldaks UEFA konkreetseid määrusi, mis käsitlevad kodus treenitud mängijaid.

27. UEFA sätteid, mis käsitlevad tema võistlustel osalevate klubide kohustust saata mängima kodus treenitud mängijaid, ei ole muide „UEFA määruses, mis käsitleb lubade väljaandmist klubidele ja finantsilist fair-play-d (2018. aasta väljaanne), vaid need on UEFA korraldatavate võistluste konkreetsetes määrustes (Champions League, Europa League ja Super Coupe)“.

Leides nendel kaalutlustel, et UEFA kehtestatud „kodus treenitud mängijate“ reegleid puudutav nõue on vastuvõetamatu, otsustas CBAS kaudselt, kuid kindlalt, et ELTL artiklis 101 sätestatud tingimused ei ole käsitletaval juhul täidetud.

Seda tehes kohaldas CBAS liidu õigusnormi, mille võimalik järgimata jätmine võib kujutada endast avaliku korra rikkumist Belgia kohtute seadustiku artikli 1717 lõike 3 punkti b alapunkti ii tähenduses.

- 14 URBSFA-l ei ole õigus, kui ta väidab, et hagi esitamise õiguse hindamine ei kuulu avaliku korra valdkonda ning et seega ei saa CBAS otsus selles küsimuses olla vastuolus avaliku korraga Belgia kohtute seadustiku artikli 1717 lõike 3 punkti b alapunkti ii tähenduses.

Niisugune ulatust vähendav väide ei vasta vahekohtuotsuse sõnastusele endale, millest tuleneb, et kolmanda isiku kehtestatud reeglite peale hagi esitamise õiguse küsimus on otseselt seotud ELTL artikli 101 kohaldamisala küsimusega.

- 15 URBSFA kehtestatud „kodus treenitud mängijate“ reeglite kohta leidis CBAS, et need ei kahjusta mängijate vaba liikumist ELTL artikli 45 tähenduses ning tunduvad taotletava eesmärgi seisukohast sobivad ja proportsionaalsed ning seega ei ole nendega ELTL artiklit 101 rikutud.

Seejuures kohaldas CBAS veel liidu õigusnorme, mille võimalik järgimata jätmine võib kujutada endast avaliku korra rikkumist Belgia kohtute seadustiku artikli 1717 lõike 3 punkti b alapunkti ii tähenduses.

Eespool tuvastatust ilmneb, et nii UEFA ja selle liikmesföderatsioonide kehtestatud „kodus treenitud mängijate“ reeglite osas kui ka URBSFA kehtestatud „kodus treenitud mängijate“ reeglite osas puudutab arutelu eelkõige ELTL artiklite 45 ja 101 ulatust ja tõlgendust.

B. Eelotsuse küsimuse asjakohasus

- 16 Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 kohaselt on Euroopa Liidu Kohus pädev tegema eelotsuseid, mis käsitlevad liidu institutsioonide, organite või asutuste õigusaktide kehtivust ja tõlgendamist.

ELTL artikli 267 teises lõigus on täpsustatud:

„Kui selline küsimus antakse liikmesriigi kohtusse, võib see kohus, kui ta leiab, et otsuse tegemiseks on vaja kõnealune küsimus lahendada, taotleda sellekohast eelotsust kohtult“.

17 Euroopa Kohus meenutab korrapäraselt, et *„ELTL artiklis 267 sätestatud Euroopa Kohtu ja liikmesriigi kohtute koostöö raames on aga ainult liikmesriigi kohtul, kelle lahendada on vaidlus ja kes peab põhikohtuasjas otsuse tegema, pädevus põhikohtuasja erisusi arvestades hinnata nii eelotsuse vajalikkust oma otsuse tegemiseks kui ka Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust“.*⁶

18 Belgia kohtute seadustiku artikli 1717 lõike 3 punkti b alapunktis ii on sätestatud, et vahekohtuotsus tühistatakse, kui kohus tuvastab, et see otsus on vastuolus avaliku korraga.

Seega peab kohus, kellele on esitatud nõue tühistada vahekohtuotsus selle vastuolu tõttu avaliku korraga, selle kaebuse raames tegema kindlaks, kas avalikku korda reguleeriv säte oli faktiliste asjaolude suhtes kohaldatav, ning tühistama vahekohtuotsuse, kui vahekohtu valitud lahendus on kohaldatava sättega vastuolus.⁷

19 Lisaks tõlgendatakse avaliku korra mõistet tühistamiskaebuse raames laialt nii, et see hõlmab imperatiivset õigust.⁸

Euroopa Kohus on liidu teisese õiguse alal muide leidnud, et vahekohtuotsus, mis on vastuolus nii liidu avalikku korda reguleerivate sätetega kui ka imperatiivse õigusega, tuleb tühistada sel põhjusel, et on vastuolus avaliku korraga.⁹

Euroopa Kohus on ka konkreetsemalt leidnud, et konkurentsieeskirjade ja eelkõige ELTL artikli 101 rikkumine on avaliku korra rikkumine, mis kujutab endast vahekohtuotsuse tühistamise alust.¹⁰

20 Käsitletaval juhul ei ole vaieldud vastu ega saagi vaielda, et ELTL artiklid 45 ja 101 on imperatiivsed sätted, kui mitte avalikku korda reguleerivad õigusnormid, mille rikkumine võib tuua kaasa vahekohtuotsuse tühistamise.

⁶ 2. septembri 2021. aasta kohtuotsus *Moldaavia Vabariik* (C-741/19, EU:C:2021:655, punkt 35).

⁷ *Vt CHOCHITAICHVILI D.*, „annulation d’une sentence arbitrale pour contrariété à l’ordre public : normes d’urbanisme et de logement“, *b-Arbitra*, 2018/2, lk 368 ja selles viidatud õigusteooria.

⁸ *P. LEFEBVRE ja M. SERVAIS*, „vers une conception large de l’ordre public à l’instar de la portée qui lui est conférée dans le cadre de l’annulation de sentences arbitrales“, *B-arbitra*, 2014/2, lk 325 ja 10. joonealuses märkuses esitatud viited.

⁹ 26. oktoobri 2006. aasta kohtuotsus *Mostaza Claro* (C-168/05, EU:C:2006:675).

¹⁰ 1. juuni 1999. aasta kohtuotsus *Eco Swiss* (C-126/97, EU:C:1999:269, punkt 37).

Siinsele kohtule esitatud asjaolud ja eelkõige uuring, mille tehti 2013. aastal Euroopa Komisjoni tellimusel,¹¹ õigustavad seda, et Euroopa Liidu Kohtule esitatakse eelotsuse küsimus mõju kohta, mida avaldavad ELTL artiklid 45 ja 101 UEFA, selle liikmesföderatsioonide ja URBSFA kehtestatud „kodus treenitud mängijate“ reeglitele.

C. Eelotsuse küsimuse sõnastamine

- 21 UL ja RAFC teevad siinsele kohtule ettepaneku esitada Euroopa Liidu Kohtule eelotsuse küsimus, mis on sõnastatud järgmiselt:

„Kas kava, mille võtsid 2005. aastal Tallinna kongressil vastu UEFA ja selle liikmed, sh URBSFA, kodus treenitud mängijate osas, ja/või URBSFA ja/või UEFA reeglid kodus treenitud mängijate osas ja/või – samasugused – reeglid, mille on vastu võtnud teised UEFA liikmed, on kooskõlas:

- *ELTL artikliga 45;*
- *ja/või sätetega, mis käsitlevad seoses töö saamisega diskrimineerimise keeldu ja on samalaadsed nagu need, mida on peetud silmas kohtuotsuses SIMUTENKOV;*
- *ja/või ELTL artikliga 101?*

Kas konkreetselt võib asuda seisukohale, et niisugused reeglid – eelkõige URBSFA ja UEFA omad – vastavad proportsionaalsuse nõuetele, kui nende kehtestajad ei tõenda täpselt, miks ei saa kasutada teatavaid alternatiive, millele on viidatud õigusteoorias kui lahendustele, millega järgitakse paremini põhiõigusi, näiteks rahaline motiveerimine?

Kas lisaks on vaja asuda seisukohale, et need reeglid koos kujutavad endast üleüldist kooskõlastatud tegevust, mis sai alguse UEFA Tallinna kongressil toimunud aruteludest ja tehtud otsustest ning mille tagajärg on see, et URBSFAd tuleb pidada osaks sellest üleüldisest kooskõlastatud tegevusest ning et teda võib seega pidada vastutavaks kogu selle kahju eest, mida konkreetne mängija või klubi on selle kooskõlastatud tegevuse tõttu kandnud?“

- 22 Selle sõnastuse kohta tuleb teha kaks märkust.
- 23 Siinse kohtu ülesanne ei ole esitada Euroopa Liidu Kohtule küsimust, kas ELTL artikliga 45 on kooskõlas „kodus treenitud mängijate“ reeglid kui niisugused, mille on vastu võtnud UEFA täitevkomitee või UEFA teised liikmesklubid.

¹¹ Study on the assessment of UEFA “Home Grown player Rule” 2013, URBSFA document 16.

Parimal juhul arutab Euroopa Kohus seda faktilist asjaolu, kui hindab, kas eksisteerib kooskõlastatud tegevus ELTL artikli 101 tähenduses.

- 24 Lisaks ei ole UL ja RAFC tõendanud, kuidas on asjakohane viide kohtuotsusele *SIMUTENKOV*¹². Selles kohtuotsuses välistas Euroopa Kohus, et Venemaa kodakondsusega elukutselise sportlase suhtes, kelle liikmesriigi klubi on seaduslikult tööle võtnud, kohaldatakse selle liikmesriigi spordiföderatsiooni kodakondsusel põhinevat reeglit, mille järgi võivad klubid kasutada korraga vaid piiratud arvu teatava kodakondsusega mängijaid.

On aga teada, et URBSFA praegused „kodus treenitud mängijate“ reeglid ei sisalda enam otsest kodakondsusel põhinevat piirangut, mitu teatavast kodakondsusest mängijat võib korraga võistlusel osaleda.

Eelotsuse küsimus sõnastatakse seega ümber nii, nagu on sõnastatud allpool.

H. KÄESOLEVA EELOTSUSETAOTLUSE LISA

- 25 [...] ¹³ [...]

[...]

[...]

- [...] [Euroopa Kohtule esitatud kohtuasja materjalide loend]

I. OTSUS JA EELOTSUSE KÜSIMUSED

Esitatud põhjendustest lähtudes Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Brüsseli prantsuskeelne esimese astme kohus) [...]:

- otsustab enne asjas otsuse tegemist esitada kaks (2) eelotsuse küsimust Euroopa Liidu Kohtule:
 - „Kas ELTL artiklit 101 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus „kodus treenitud mängijate“ reeglid, mille UEFSA täitevkomitee võttis vastu 2. veebruaril 2005, mille kiitis heaks 52 UEFA liikmesühingut Tallinna kongressil 21. aprillil 2005 ja mida viiakse ellu määrustega, mille on vastu võtnud nii UEFA kui ka selle liikmesföderatsioonid?“
 - „Kas ELTL artikleid 45 ja 101 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui kohaldatakse kodus treenitud mängijate matšilehele kandmise ja võistleva saatmise reegleid, mis on

¹² 12. aprilli 2005. aasta kohtuotsus Simutenkov (C-265/03, EU:C:2005:213).

¹³ [...] [Märkus, millel ei ole eelotsusetaotluse seisukohast tähtsust.]

kindlaks määratud URBSFA föderaal määruse artiklitega P335.11 ja P.1422 ning võetud üle URBSFA uue põhimääruse 4. jaotises asuvasse artiklisse B4.1[12] ja 6. jaotises paiknevasse artiklisse B6.109?“

- [...] [eelotsusetaotluse edastamine Euroopa Kohtule]
- vahepeal [...]
- peatada menetlus, mis puudutab otsuse tegemist ülejäänud kohta [...].

[...]

[Kuupäev ja allkirjad]

[...]

[...] [Lõpuväljendid]

TÖÖDOKUMENT